

R O M Â N I A
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
Secția I civilă

Decizia nr. 463/2022

Deliberând asupra conflictului negativ de competență, constată următoarele:

I. Circumstanțele cauzei

1. Obiectul cauzei

Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul Judecătoriei Cluj-Napoca, la data de 22 iunie 2021, sub nr. x/2021, reclamanta A., în contradictoriu cu pârâții B. și C., a solicitat obligarea pârâților să încheie cu reclamanta act autentic de vânzare-cumpărare pentru imobilul cu destinația de apartament situat în localitatea Florești și teren atribuit în proprietate în cotă de... iar în caz de refuz, să fie pronunțată o hotărâre care să țină loc de act autentic, precum și să dispună intabularea dreptului de proprietate în cartea funciară, ca bun propriu dobândit prin cumpărare.

În drept, acțiunea a fost întemeiată pe dispozițiile art. 1270, art. 1279, art. 555 combinat cu art. 1650 C. civ., art. 1672 și urm. C. proc. civ., art. 1685, art. 1686 C. civ., art. 193 C. proc. civ. și art. 20 din Legea nr. 7/1996.

2. Hotărârile care au generat conflictul negativ de competență

2.1. Prin sentința civilă pronunțată de Judecătoria Cluj-Napoca, a fost admisă excepția necompetenței teritoriale, invocată din oficiu, și a fost declinată competența de soluționare a cauzei, în favoarea Judecătoriei Alba Iulia.

Pentru a hotărî astfel, instanța a reținut că, potrivit art. 107 C. proc. civ., cererile de chemare în judecată se depun la instanța în raza teritorială în care domiciliază pârâtul, iar potrivit art. 113 alin. (1) pct. 3 C. proc. civ., mai este competentă teritorial instanța de la locul de executare a contractului.

Totodată, reținând incidența deciziei nr. 8/2013, pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție, în recurs în interesul legii, potrivit cărora sunt deopotrivă competente instanța de la domiciliul pârâtului cât și instanța de la locul de executare a contractului, având în vedere împrejurarea că părțile nu au stabilit, prin contract, locul de executare, instanța a declinat competența de soluționare a cauzei la Judecătoria Alba Iulia, ca instanță în circumscripția căreia domiciliază pârâtii.

2.2. Investită prin declinare, Judecătoria Alba Iulia, prin sentința civilă a admis excepția necompetenței teritoriale, invocată din oficiu, a declinat competența de soluționare a cauzei în favoarea Judecătoriei Cluj-Napoca și, constatând ivit conflictul negativ de competență, a suspendat judecarea cauzei și a înaintat dosarul Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării regulatorului de competență.

Pentru a hotărî astfel, această instanță a reținut că, potrivit dispozițiilor art. 126, coroborat cu art. 129 alin. (2) și (3) din C. proc. civ., fiind vorba de o pricină privitoare la bunuri și la alte drepturi de care părțile pot dispune, competența teritorială de soluționare a cauzei este una relativă, de

ordine privată, excepția de necompetență teritorială neputând fi invocată din oficiu. Neinvocarea excepției de necompetență teritorială de către pârâți, prin întâmpinare, a avut ca efect acoperirea eventualei necompetențe a Judecătoriei Cluj-Napoca.

II. Considerentele Înaltei Curți de Casație și Justiție

Examinând conflictul negativ de competență cu a cărui judecată a fost legal sesizată, în temeiul dispozițiilor art. 133 pct. 2 coroborate cu cele ale art. 135 alin. (1) C. proc. civ., Înalta Curte reține următoarele:

Instanța supremă este sesizată cu un conflict negativ de competență teritorială, în ipoteza prevăzută de art. 133 alin. (2) teza I din C. proc. civ., anume a declinărilor reciproce între Judecătoria Cluj-Napoca și Judecătoria Alba Iulia.

Obiectul prezentului demers judiciar îl constituie cererea formulată de reclamanta A., în contradictoriu cu pârâții B. și C., prin care s-a solicitat obligarea pârâților să încheie cu reclamanta act autentic de vânzare-cumpărare pentru imobilul cu destinația de apartament situat în localitatea Florești și teren atribuit în proprietate în cotă de... iar în caz de refuz, să fie pronunțată o hotărâre care să țină loc de act autentic, precum și să dispună intabularea dreptului de proprietate în cartea funciară, ca bun propriu dobândit prin cumpărare.

Ivirea prezentului conflict negativ de competență a fost determinată de interpretarea diferită pe care instanțele aflate în conflict au dat-o regimului juridic al normelor ce reglementează competența teritorială de soluționare a cererii de chemare în judecată, precum și condițiilor de invocare a excepției de necompetență teritorială.

Caracterul de ordine publică sau de ordine privată al normelor de competență teritorială incidente în cauză se apreciază pornind de la obiectul cererii deduse judecății, ținând cont de natura dreptului ce se valorifică prin acțiune.

Potrivit dezlegărilor obligatorii date de Înalta Curte de Casație și Justiție, prin decizia nr. 8/2013 pronunțată în recurs în interesul legii, aplicabile mutatis mutandis în litigiul pendinte, acțiunea prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri care să țină loc de act autentic cu privire la un imobil are caracterul unei acțiuni personale imobiliare, iar competența teritorială este alternativă, între instanța domiciliului pârâtului și instanța locului executării obligației, numai dacă în actul încheiat între părți a fost prevăzut locul executării, fie chiar în parte, a obligației. În situația în care părțile nu au predeterminat, în actul juridic pe care l-au încheiat, locul executării obligației, competența teritorială nu mai este alternativă, neputându-se stabili care este instanța locului prevăzut în contract pentru executarea, fie chiar în parte, a obligației. Astfel, competența de soluționare în aceste cazuri se determină potrivit dreptului comun.

Întrucât, în cauză, părțile nu au stabilit, prin promisiunea de vânzare-cumpărare, un loc al executării obligațiilor, devine incidentă regula de drept comun în materia competenței teritoriale, respectiv cea legiferată de art. 107 C. proc. civ. potrivit căruia:

"Cererea de chemare în judecată se introduce la instanța în a cărei circumscripție domiciliază sau își are sediul pârâtul, dacă legea nu prevede altfel."

Competența teritorială de drept comun este reglementată de norme de ordine privată, iar conform art. 130 alin. (3)

din C. proc. civ. necompetență de ordine privată poate fi invocată doar de către pârât, prin întâmpinare, sau, dacă întâmpinarea nu este obligatorie, cel mai târziu până la primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate în fața primei instanțe.

În cauză, excepția necompetenței teritoriale a Judecătoriei Cluj-Napoca a fost invocată de instanță din oficiu, la termenul de judecată din 13 decembrie 2021, cu încălcarea art. 130 alin. (3) C. proc. civ.

Prin neinvocarea excepției de necompetență teritorială relativă în condițiile prevăzute de lege, respectiv de către pârâți, prin întâmpinare, eventuala necompetență a Judecătoriei Cluj-Napoca s-a acoperit, neputând fi invocată de către instanță, din oficiu.

Raportat tuturor considerentelor expuse, Înalta Curte reține că Judecătoria Cluj-Napoca este competentă să soluționeze cauza, urmând a dispune în acest sens pe calea regulatorului de competență, conform art. 135 din C. proc. civ.

PENTRU ACESTE MOTIVE

ÎN NUMELE LEGII

D E C I D E

Stabilește competența de soluționare a cauzei în favoarea Judecătoriei Cluj-Napoca.

Definitivă.